

כנס "האנטישמיות והכחשת השואה - תמונת מצב" –

הכנס הראשון של העמותה בנושא

לאחר שנה של עלייה חדה באירועי האנטישמיות ברחבי העולם, בעקבות מגפת הקורונה ומבצע "שומר החומות", החליטה עמותת דורות ההמשך לפתוח דיון בעמותה בנושא זה ולהציג בפני החברים תמונת מצב על המתרחש בתחום, ועל הכלים שבהם נאבקים הגופים השונים באנטישמיות ובהכחשת השואה

כתבה: **בילי לניאדו**, חברת הוועדה למאבק באנטישמיות והכחשת השואה

"כצאצאי השורדים שחוו את זוועות האנטישמיות, מבית מדרשם של הגרמנים ומשתפי הפעולה עמם, אל לנו להתעלם מהמתרחש בעולם ועלינו לנסות לתרום את חלקינו למאבק בתופעה שאיננה יורדת מהבמה העולמית – האנטישמיות והכחשת השואה", כך פתח בדבריו שמואל סורק, יו"ר הוועדה למאבק באנטישמיות והכחשת השואה, את הכנס הראשון בנושא. זו הסיבה ש"עמותת דורות ההמשך" החליטה לתת לנושא מקום ראוי במסגרת פעילותה השנתית. הכנס הראשון בנושא אנטישמיות והכחשת שואה נועד לעדכן את חברינו על המתרחש ועל דרכי המאבק הקיימות בישראל.

זה כמה חודשים פועלת בעמותה ועדה למאבק באנטישמיות ובהכחשת השואה וחברים בה: יושבת ראש העמותה רחל רחנשטיין, והחברים: איירין גרובר, בילי לניאדו, יחיאל נרקיס, עזריאל נבו וחיים פישגרונד.

בשלבי ההכנה לכנס נענה ד"ר נחמן שי, שר התפוצות, להזמנת הוועדה לשוחח עם חברינו על עבודת משרדו בתחום זה. כן התקיימה ישיבת התייעצות עם פרופ' דינה פורת, המומחית לנושא זה, לתכנון האירוע והדוברים.

כנס **"האנטישמיות והכחשת השואה – תמונת מצב"**, התקיים ביום שני, 28 במרס 2022, במעמד שר התפוצות ד"ר נחמן שי; הפרופסורים יהודה באואר ודינה פורת, ואנשי מקצוע בתחום המאבק באנטישמיות: יוגב קרסנטי, מנהל התחום במשרד התפוצות ותומר אלדובי, מייסד התנועה למאבק באנטישמיות ברשת.

ד"ר נחמן שי: "מדינת ישראל איננה ממלאת את שליחותה בנושא האנטישמיות"

פתח את האירוע שר התפוצות שמואל סורק מלווה מאבק זה. כבר בתחילת דבריו ציין ד"ר שי כי מדינת ישראל איננה ממלאת את שליחותה ועליה להרחיב את פעילותה, להוסיף בעלי תפקידים בנושא, להגדיל את התקציב להשתתפות במאבק וכן להובילו. לדבריו, לא ייתכן שהמדינה לא תתווה תוכנית פעולה בתחום זה, לעשר שנים לפחות, כפי

שקיימת באיחוד האירופי. עוד הוא ציין כי השנה האחרונה הייתה גרועה מאוד מבחינת אירועים ומסרים אנטישמיים, בעיקר בגלל הקורונה ומבצע "שומר החומות", והדבר בא לביטוי באירועים של פגיעה פיזית ביהודים ברחבי העולם. לדבריו, המשרד מנטר את הרשתות החברתיות שהן "המדגרה" העיקרית לאנטישמיות. כמו כן מצוי השר בקשר הדוק עם הרשתות הדיגיטליות, כדי לבלום את הציוצים ולמחוק פוסטים, אף שאלה אינם ממהרות לעשות זאת. משרדו פועל בקרב קהילות בעולם שחלקן מגנות פגיעה במטרות יהודיות וחלקן מתעלמות. לדבריו, הפדרציות של צפון אמריקה אספו למטרה זו 120 מיליון דולר המיועדים לטיפול בנפגעי אנטישמיות ובהכנות למניעת פיגוע. בסיום דבריו, הציע שר התפוצות להקים רשות או גוף לתיאום בין השחקנים הפועלים בזירה, וציין כי המשרד ישמח לקבל רעיונות נוספים להורדת רמת האנטישמיות בעולם.

האנטישמיות מסכנת את העולם, לא רק את היהודים – השואה מוכיחה זאת ולכן יש להיאבק בה

פרופ' יהודה באואר, חוקר השואה המפורסם, סקר בדבריו את המקורות ההיסטוריים לאנטישמיות והתייחס בעיקר לנושא של עיוות השואה מול הכחשת השואה. לדבריו, כשמכחישים שואה מכחישים עובדות, אבל בעיוותה מביאים עובדות נכונות שמשתמשים בהן כדי למסור מציאות שלא הייתה.

הפולנים טוענים שהעם הפולני תמך ביהודים. "כן", הם אומרים, "היו אנטישמים, אבל מרבית העם תמך", ואז באים חוקרים פולנים ליברלים שמוכיחים לעצמם, וגם לציבור שלהם, שהרוב העצום של העם הפולני היה רווי אנטישמיות, ושאכן, רק מיעוט של גיבורים הציל יהודים, אך הם בעצמם פחדו משכניהם הפולנים שהיו עלולים להלשין עליהם. זוהי דוגמה לעיוות.

ועיוות מעין זה, הנעשה למטרות פוליטיות, קיים לא רק בפולין ובמזרח אירופה, אלא גם ברשתות החברתיות. באואר קורא להילחם בכל הכוח ברשתות אלה; לא להיות נחמדים ולומר שביקורת על המדינה איננה אנטישמיות... שכן "כשרוצים לחסל את המדינה משום שהיא יהודית זו בהחלט אנטישמיות". לדבריו יש לקרוא לעולם הלא יהודי ולומר במפורש כי האנטישמיות מסכנת אותם, וכי השואה, שבמהלכה נהרגו 53 מיליון בני אדם, מרביתם לא יהודים, מוכיחה את זה. "אנחנו היהודים", הוא אמר, "איננו יכולים להילחם לבד, אנו זקוקים לבני ברית שיבינו כי האנטישמיות מסכנת גם אותם! ועלינו לחזק את אלה שמבינים זאת". "אין צורך להמשיך בעימות ההיסטורי!" קרא באואר למדינות העולם, "אל תגנו עלינו בפני האנטישמיות, התקיפו אותה!" הוא הציע לפתוח אתרים ברשתות שיהיו אנטי אנטישמיות.

"כראש IHRA, כוח המשימה הבינלאומי להנצחת זכר השואה, אני דוחף כל הזמן לכיוון הזה ומקווה להצליח", סיים פרופ' באואר את דבריו הנוקבים.

הגדרת האנטישמיות שמקובלת היום בקרב מדינות וארגונים, היא כלי יעיל למאבק באנטישמיות

פרופסור דינה פורת עמדה עד לאחרונה בראש מרכז קנטור באוניברסיטת תל אביב והייתה שותפה להגדרת המושג אנטישמיות על ידי ממשלת ישראל. לדבריה, אכן הייתה עלייה קשה באנטישמיות בשנה האחרונה, ברוב הארצות ובייחוד בקרב הקהילות היהודיות, והדו"ח שיתפרסם בסוף אפריל יצביע על כך. פרופ' פורת ציינה כי בשנות הקורונה התווספה ליהודי דמות של מרעיל

בארות, שמזכירה את האובססיה של הנאצים בשעתם כלפי הביוולוגיה היהודית. לדבריה, מה שקרה הוא שבשל הסגרים ישבו האנטישמים הפוטנציאליים בבית והאלימות הפיזית אמנם פחתה, אך התעמולה שהופצה ברשת התגברה. גם כשנפסקו הסגרים לא פסקו המסרים האנטישמיים ברשת. פרופ' פורת הוסיפה כי בארה"ב חלו בשנים האחרונות כמה התפתחויות: האחת - מתחת לרשת הגלויה, פייסבוק ואינסטגרם, התמקמה הרשת האפלה שהקימו גורמים קיצוניים, בייחוד ימנים קיצוניים, ש"פרחו" בזמן כהונתו של הנשיא טראמפ, וכששומעים את הדברים הנאמרים שם, השערות סומרות; האחרת - חל זינוק בקריקטורות ובהפגנות של גורמים ימניים קיצוניים בארה"ב, והתהליך עדיין בעיצומו.

לדבריה, מנהיגים כבר לא שותקים ונאבקים על חקיקה. לעומת זאת ההתקפות נגד הסטודנטים היהודים מתגברות ואוניברסיטאות, הבנויות על שוויון, פוגעות בערכיהן כשהן מאפשרות את ההתקפות. לכן, מציעה הפרופ' פורת, "עלינו לעבוד באמצעות חקיקה, באמצעות פנייה תמידית לתקשורת שלא לפחד. אנו זקוקים לחקיקה ולשימוש מסיבי בתקשורת ובסמינרים לאנשים מובילי דעה. עלינו לכתת רגליים מקהילה לקהילה ולסייע להן להשפיע על מקבלי ההחלטות".

פרופ' פורת ציינה כי האנטישמיות עברה תהליך מכריע של הליכה אל מרכז החברה משמאל לימין. לכן, היא מציעה, לפעול במרץ וזאת באמצעות החלת הגדרת האנטישמיות בקרב 860 גופים - מדינות, אוניברסיטאות קבוצות ספורט, מועצות מקומיות, גופי דת ועוד. ההגדרה, שאומצה בידי IHRA ב-2016, מציינת במפורש שביקורת על ישראל, ככל שהיא ביקורת על המדינה, איננה אנטישמיות, אך אנטי ציונות, אבל קריאה להרוס את המדינה היהודית, היא אנטישמיות. ההגדרה משמשת כלי עזר לכל מי שרוצה, ולא רק יהודים, לתבוע בבית משפט, ובשל הפופולריות שלה היא מותקפת, בייחוד בידי ארגוני שמאל באקדמיה של ארה"ב המנסים לשנותה.

המצב לא טוב, סיכמה פרופ' פורת ואמרה שצריך ללמוד היכן לתקוף. ואכן, קהילות יהודיות באלמו שבסבדיה ובאוסטריה פעלו בנושא באחרונה והתחייבו לסייע באמצעות תקציבים, תוכניות לימוד ועוד.

משרד התפוצות נאבק באנטישמיות באמצעות מערך אינטרנטי לניטור פוסטים אנטישמיים

יוגב קרסנטי, מנהל המאבק באנטישמיות במשרד התפוצות הביא פרטים על המערכת אינטרנטית של משרד התפוצות, שמתפקדת בשש שפות. מרבית השיח הוא באנגלית, רבע ממנו בערבית ו-10 אחוז בצרפתית. התגובות ברוסית ירדו בשל ההגבלות שרוסיה הטילה על הפייסבוק. המערכת פעילה כבר שלוש שנים ומזהה פוסטים אנטישמיים. יוצרי המערכת פיתחו את הגדרת העבודה של האנטישמיות, המקובלת על מרבית המדינות וגם על ידי IHRA, ויצרו אלגוריתם המזהה פוסטים אנטישמיים ומהיכן מגיעים.

לדברי קרסנטי, 15 מיליון פוסטים אנטישמיים מעלים לרשת מיליון משתמשים - מארה"ב, מהמזה"ת, מהמפרץ הפרסי ממרכז אירופה וממערבה. המשרד מנטר 150,000 פוסטים ליום, בייחוד בטוויטר, הגולשים הרדיקלים עוברים לרשתות קטנות יותר ומפוקחות פחות ומשרד התפוצות עוקב גם אחריהן - זאת על פי שלוש קטגוריות: אנטישמיות חדשה (זו המחליפה את המילה יהודי במילה ישראל); אנטישמיות קלאסית; והכחשת השואה ועיוותה. במקום הראשון של הציונים האנטישמיים בטוויטר נמצאת פאריז עם 5,000 איש, תושבים מוסלמים ברובם הגרים בשכונות לקהילות יהודיות. במקומות שבהם יש חינוך בנושא השואה, כמו גרמניה, האנטישמיות פחותה יותר. במבצע "שומר החומות" הייתה עלייה בשיח האנטישמי ובעקבותיו עלייה באלימות כלפי היהודים. דווקא בקונפליקט הרוסי-אוקראיני, התופעות יחסית קטנות.

קרסנטי מציין כי המשרד מנגיש את המידע ופועל מתוך אמונה שאם ייחשף יחול שיפור ברשתות שלא תמיד פועלות במהירות אך בניגוד לעבר, עושות משהו. למשל, קמפיין "קוביד 48", שהגדיר את מדינת ישראל וירוס, הגיע להמונים ונחסם בידי טוויטר אחרי תקופה לא קצרה.

לסיום קורא קרסנטי למשתתפים לדווח לאתר של משרד התפוצות על כל תופעה שהם מזהים בתחום האנטישמיות.

תומר אלדובי מנהל העמותה למאבק באנטישמיות ברשת קורא לחברי העמותה, בעלי ידע אינטרנטי ושפות להצטרף לעמותה שלו ולסייע במאבק

תומר אלדובי, מנהל העמותה למאבק באנטישמיות, בן הדור השלישי לשורדי שואה, הקים לפני שנתיים עמותת מתנדבים א-פוליטית שמטרתה "לנקות" את השיח ברשתות מאנטישמיות. העמותה מעלה כתבות לרשתות במטרה לדווח על תכנים אנטישמיים ולהסירם; מקימה קהילת מתנדבים בינלאומית ומפרסמת דוחות, ניירות עבודה וכלים טכנולוגיים להעלאת המודעות בנושא. למשל, לפני זמן מה

עקבה העמותה ברשת VK הרוסית אחר משתמש אנטישמי שקרא לאלימות ופנתה לרשת כדי לחסום אותו. כן פרסמה כתבה על כך ב YNET, חשפה ארגון בינלאומי שמגייס בטלגרם כספים לפעילות עוינת בשטחים והצליחה לצמצם את יכולתו לגייס כספים להפגנות אלימות. אלדובי מדגיש כי תכנים שעוסקים בהשמדת המדינה או בתוקפנות נגד יהודים לא מוסרים מהרשתות, בטענה שמדובר בדעות אישיות. העמותה, הנאבקת באמצעות כלים טכנולוגיים להסרת תכנים עוינים, ניטרה יותר מ-6,000 לינקים בשבע רשתות חברתיות וגרמה להסרתם של 25 אחוז מהפוסטים בין השנים 2020-2021, זהה, לדעת אלדובי, עדיין לא מספיק. העמותה גייסה כ-220 מתנדבים, העבירה יותר מ-25 סדנאות חינוכיות ופרסמה יותר מ-15 דוחות על מגמות אנטישמיות. בעתיד מתכוונת העמותה להמשיך לנטר כמות גדולה של לינקים; לדווח בכל יום ובכל שעה על תכנים אנטישמיים, להכשיר עוד מתנדבים; לקיים שיח מתמשך עם הרשתות החברתיות ועם ארגונים ממשלתיים וציבוריים; לפתח כלים טכנולוגיים נוספים לנטרול; לקדם מודעות לתופעה בקרב קהלים חדשים; ולגייס תרומות ומשאבים.

בכנס ציין אלדובי כי מרבית ממתנדבי העמותה הם ישראלים, צעירים. **תקוותו היא שבזכות דבריו בכנס תצליח העמותה שלו להרחיב את מעגל המתנדבים ולגייס מתנדבים מבוגרים, בני הדור השני והשלישי, מעמותת דורות ההמשך.** פעילות המתנדבים תתנהל מהבתים, הם יקבלו הכשרות מקוונות ופרונטליות אחת לשבועיים, עליהם להיות מחוברים לרשת חברתית אחת לפחות, ולהיות בעלי ידע באנגלית ובצרפתית אך גם בשפות אחרות.

מצ"ב הקלטת הכנס והדוברים השונים וכן דרכי ההתקשרות עם העמותה למאבק באנטישמיות.

הנכם מוזמנים להיכנס להקלטות.

קישור לכנס: <https://youtu.be/9CLENQ1C7EI>

קישורים נוספים:

קישור לסרטון פתיחה של יד ושם: <https://youtu.be/HC5CWEAezus>

קישור לסרטון על קורונה ואנטישמיות: <https://youtu.be/Kqs0cWEOzps>

דינה פורת – החלטת ממשלה על אימוץ הגדרת עבודה לאנטישמיות:
https://www.gov.il/he/departments/policies/2017_des2315

יוגב קרסנטי – קישור לאתר המאבק באנטישמיות במשרד התפוצות: [/https://antisemitism.org.il](https://antisemitism.org.il)

תומר אלדובי – התנועה למאבק באנטישמיות:

קישור לסרטון התנועה למאבק באנטישמיות - https://youtu.be/_YSDdME9VFE

אתר התנועה למאבק באנטישמיות - [/https://foantisemitism.org](https://foantisemitism.org)

דף הפייסבוק של התנועה למאבק באנטישמיות -
<https://www.facebook.com/NoOnlineAntisemitism>

לשאלות ולהתנדבות ניתן לפנות במייל - <https://www.facebook.com/NoOnlineAntisemitism>

או לדריה בטלפון - 053-9341604 או באתר - <https://foantisemitism.org> הצטרפו-אלינו/